

Examenul de bacalaureat național 2017
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

SIMULARE

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Subiectul logic al propoziției „Unii oameni inteligenți nu sunt sinceri” este:
 - a. nu sunt sinceri
 - b. unii oameni
 - c. oameni inteligenți
 - d. sinceri
2. Inducția completă este un tip de argumentare care presupune:
 - a. un caracter amplificator al concluziei în raport cu ansamblul premiselor
 - b. o concluzie cu caracter incert
 - c. o singură premisă
 - d. o clasă cu caracter finit, ceea ce permite examinarea fiecărui obiect al ei
3. În structura unui termen, componenta ontologică este reprezentată de:
 - a. un cuvânt sau un grup de cuvinte
 - b. proprietățile obiectelor la care se referă acel termen
 - c. noțiunea redată de termenul respectiv
 - d. extensiunea termenului respectiv
4. Din adevărul propoziției SaP se poate deduce falsitatea propoziției SoP, în baza raportului logic de:
 - a. subalternare
 - b. subcontrarietate
 - c. contrarietate
 - d. contradicție
5. Propoziția „*Nu există oameni perfecți*” este o propoziție:
 - a. universală afirmativă
 - b. universală negativă
 - c. particulară afirmativă
 - d. particulară negativă
6. Termenii *definiție* și *definiție prin gen proxim și diferență specifică* se află în raport de:
 - a. ordonare
 - b. subalternare
 - c. contradicție
 - d. contrarietate
7. Termenul *incult* este din punct de vedere intensional:
 - a. nevid
 - b. colectiv
 - c. negativ
 - d. vag

8. Raționamentul *Dacă unele propoziții adevărate sunt propoziții particulare negative, atunci unele propoziții particulare negative sunt propoziții adevărate* este un raționament:
- deductiv mediat
 - deductiv imediat
 - inductiv incomplet
 - nedeductiv slab
9. Caracterul valid sau nevalid al unei inferențe imediate cu propoziții categorice de tipul conversiunii depinde de respectarea:
- regulii omogenității claselor obținute
 - regulii adecvării definitorului la definit
 - legii distribuirii termenilor
 - legii termenului mediu distribuit
10. O operație de definire este corectă dacă:
- termenul definitor este supraordonat termenului definit
 - termenul definitor precizează ceea ce nu este termenul definit
 - termenul definitor nu se sprijină (nu conține) pe termenul definit
 - termenul definitor conține metafore și figuri de stil

20 puncte

B. Fie termenii A, B, C și D, astfel încât termenul A este supraordonat termenului B, termenul C se află în raport de contrarietate cu termenul B, iar termenul D este supraordonat termenului C și subordonat termenului A și, în același timp, se află în raport de încrucișare cu B.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei patru termeni. **4 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):
 - Unii C nu sunt A.
 - Unii B sunt D.
 - Niciun C nu este B.
 - Unii A sunt B.
 - Toți C sunt A.
 - Unii C nu sunt D.

6 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toți cei care obișnuiesc să citească sunt oameni inteligenți.*
- Unii oameni nu au capacitatea de a-și organiza timpul.*
- Nicio carte nu este inutilă.*
- Unii oameni sunt dispuși să facă eforturi pentru a obține ceea ce doresc.*

- Precizați formulele logice corespunzătoare propozițiilor lor 3 și 4. **2 puncte**
- Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, contrara propoziției 1, subcontrara propoziției 2, contradictoria propoziției 3 și supraalternă propoziției 4. **8 puncte**
- Aplicați explicit operațiile de conversiune și de obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, obversa conversei propoziției 1. **4 puncte**
- Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Dacă niciun elev care nu învață nu promovează examenul de bacalaureat, atunci nici unul dintre elevii care promovează examenul de bacalaureat nu este un elev care nu învață.*

Y: *Dacă toți elevii care învață promovează examenul de bacalaureat, atunci toți elevii care promovează examenul de bacalaureat sunt elevi care învață.*

Pornind de la această situație:

- a) formalizați demersul logic specific celor două raționamente; **4 puncte**
- b) explicați corectitudinea logică a raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: *aee-2* și *iai-3*.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corepundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați, explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția „*Unii profesioniști au studii superioare*”. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Unii oameni reușesc în viață deoarece unii oameni sunt oameni preocupați de dezvoltarea personală, iar orice om care se preocupă de dezvoltarea personală reușește în viață.*

a. Precizați termenul mediu al silogismului dat. **2 puncte**

b. Menționați, în limbaj natural, premisa minoră a silogismului dat. **2 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Liliacul este un mamifer insectivor.

a. Precizați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Numiți o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*liliac*”. **4 puncte**